

Osuuskauppa PeeÄssä

Tilinpäätös ja toimintakertomus

1.1.-31.12.2020

Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2020

Sisällysluettelo	SIVU
OSUUSKAUPPA PEEÄSSÄN TOIMINTAKERTOMUS 2020.....	3-12
KONSERNITULOSLASKELMA.....	13
KONSERNITASE.....	14
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	15
TULOSLASKELMA (EMOYHTIÖ).....	16
TASE (EMOYHTIÖ).....	17
RAHOITUSLASKELMA (EMOYHTIÖ).....	18
TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET.....	19-21
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	22-33
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ JA OMA PÄÄOMA.....	34
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	34
LUETTELO KIRJANPIDOISTA JA AINEISTOISTA.....	35-36
TILINTARKASTUSKERTOMUS.....	37-39
HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO.....	40

OSUUSKAUPPA PEEÄSSÄN TOIMINTAKERTOMUS 2020

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS

Suomen taloudessa ja yhteiskunnassa elettiin vuonna 2020 poikkeuksellisia aikoja maailman laajuisen pandemian levitessä Suomeen alkuvuonna. Yhteiskunnassa on koettu kuluvan vuoden aikana useita erilaisia rajoitustoimia, joilla on pyritty hidastamaan ja estämään koronatartuntojen määrää. Rajoitteilla on kuitenkin ollut merkittävä vaikutus tavaroiden ja palveluiden vaihdantaan. Suomen talous supistui vuonna 2020 Suomen keskuspankin mukaan noin 3,8 prosenttia, mikä on euroalueella keskimääräistä pienempi. Pienentyneellä talouden kasvulla on vaikutuksia talousalueen kykyyn käynnistää tulevaisuudessa investointeja. Mikäli koronarokotteet pystyvät aikaan saamaan joukkoimmunitetin ja myöhemmin pysäyttämään pandemian, niin eri ennusteiden mukaan Suomen talous nousee yksityisen kulutuksen avulla lähivuosina yli kahden prosentin kasvuun. Suomi aloitti ensimmäiset rokotukset vuonna 2020 joulukuussa, ja vuoden 2021 aikana markkinoille odotetaan tulevan useampi koronarokote. Alkavan vuoden talouskasvu tulee ennusteiden perusteella olemaan 2,2 prosenttia kotimaisen kulutuksen kasvun ansiosta. Kasvuun kuitenkin vaikuttaa merkittävästi epidemian mahdollinen kiihtyminen alkuvuoden aikana, jolloin rokotteita ei ole vielä laajasti saatavilla. Työttömyys kasvoi vuoden 2020 aikana ja sen odotetaan parantuvan korkeintaan vuoden 2021 loppupuolella. Inflaation odotetaan olevan ensi vuonna noin prosentin luokkaa Suomessa. Korkotasojen oletetaan pysyvän poikkeuksellisen matalana myös vuonna 2021, mikä osaltaan tukee talouden elpymistä.

Kaupan alan odotetaan jatkavan hidasta kasvua, mutta myös vähittäiskaupan kehitys on riippuvainen Suomen pandemiatilanteesta ja rokotesuojan onnistumisesta. Päivittäistavarakaupan volyymien kasvu on ollut voimakasta ja kuluttajien lisääntynyt kysyntä on näyttäytynyt selvästi ruuan verkkokaupan lisääntyneinä tilauksina pandemian aikana.

Majoitus- ja ravitsemiskaupan toimialan odotetaan toipuvan täysimääräisesti vasta pandemian päätyttyä. Kansainvälisen turismin ja liikematkustuksen käynnistyminen tulevat nostamaan käyttöasteita, mutta toipuminen pandemiaa edeltävälle tasolle voi kestää vuosia. Ravitsemispalvelujen liikevaihto arvioidaan pysyvän poikkeuksellisen alhaisella tasolla yhtäältä ihmisten välttämällä kontakteja ja toisaalta poikkeuksellisesti ravintoloiden asiakasmääriä rajoittavan lainsäädännön takia.

2. S-RYHMÄN KEHITYS

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja SOK tytäryhtiöineen. S-ryhmän veroton vähittäismyynti oli vuonna 2020 11 625 miljoonaa euroa, jossa on vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 0,7 prosenttia.

S-ryhmän veroton vähittäismyynti	Milj. €	+/- % ed.v.
liiketoiminta-alueittain		
Prisma*	3 877	+8,8
S-market	3 784	+7,7
Sale	749	+8,8
Alepa	411	+4,4
Herkku	71	-16,0
Muu marketkauppa	5	-23,6
Market-kauppa yhteensä*	8 898	+7,8
Rautakauppa	126	-6,8

Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa	1 470	-14,4
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	236	-18,8
Matkailu- ja ravitsemiskauppa*	439	-47,8
Auto- ja autotarvikekauppa	423	-3,2
Muut	33	-17,2
S-ryhmä yhteensä*	11 625	-0,7

*Sisältää lähialueiden (Viro ja Pietari) vähittäismyynnin

S-ryhmässä oli joulukuun lopussa 1 849 toimipaikkaa, kun niitä oli 1 854 edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Alueosuuskauppojen lukumäärä oli vuoden 2020 lopussa 19 ja paikallisuuskauppojen kuusi.

Bonusjärjestelmään kuuluviin osuuskauppoihin liittyi vuoden 2020 aikana 70 111 uutta jäsentä. Asiakasomistajien kokonaisjäsenmäärä oli vuoden lopussa 2 453 715. Bonusta asiakasomistajille maksettiin yhteensä 358 miljoonaa euroa.

S-ryhmän investoinnit olivat 642 miljoonaa euroa, kun ne vuotta aikaisemmin olivat 498 miljoonaa euroa.

S-ryhmän yhteenlaskettu konsolidoimaton tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 199 miljoonaa euroa voitollinen, kun tulos edellisenä vuonna oli 367 miljoonaa euroa. Osuuskauppojen yhteenlaskettu tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 235 miljoonaa euroa voitollinen, kun se edellisenä vuonna oli 299 miljoonaa euroa. SOK-yhtymän tulos ennen veroja (IFRS) oli 36 miljoonaa euroa tappiollinen, kun se edellisenä vuonna oli 67 miljoonaa euroa voitollinen.

3. PEEÄSSÄN TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

PeeÄssä harjoittaa liiketoimintaa 19 kunnan alueella pääosin Pohjois-Savossa päätoimialoina vähittäis-, majoitus- ja ravitsemiskauppa sekä liikennemyymälä- ja polttonestekauppa.

Pohjois-Savon väestötappiot olivat kokonaisuutena maltillisia. Pohjois-Savon kuntien kokonaisväkiluku väheni vuoden 2020 aikana noin 619 henkilöllä. Väestön kehitys on jatkunut laskusuuntaisena useampana peräkkäisenä vuotena. Väestömäärä kasvoi Pohjois-Savossa vain Kuopiossa. Kuopio kohosi Suomen kolmanneksi muuttovetovoimaisimmaksi kunnaksi Tampereen ja Vantaan jälkeen.

Työttömyys kasvoi Pohjois-Savossa. Työttömiä työnhakijoita oli 13,7 prosenttia työvoimasta, mikä on kolme prosenttiyksikköä viime vuotta korkeampi. Koko maan työttömyysaste nousi 7,8 prosenttiin. Nousua edellisvuoteen oli 1,8 prosenttia. Pienin työttömien osuus työvoimasta, 9,4 prosenttia, oli Siilinjärvellä ja suurin, 17,3 prosentti, Varkaudessa. Myös nuorten työttömyys kasvoi. Nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli joulukuun lopussa 14 prosenttia enemmän kuin vuosi sitten.

Toimintaympäristömuutokset toimialoittain

Vähittäiskauppa

PeeÄssän toimialueella vähittäiskaupan osalta kilpailutilanteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia edellisvuoteen nähden. Arvion mukaan päivittäistavarakaupan liikevaihdon kehitys on PeeÄssän toimialueella noin seitsemän prosenttia. Kasvusta arviolta noin kaksi prosenttiyksikköä tulee hintojen noususta ja noin

viisi prosenttiyksikköä kulutuksen siirtymisestä laitosruokailusta ja ravintoloista koteihin koronan seurauksena.

Käyttötavarakaupan markkinat kasvoivat alustavien tilastojen mukaan kokonaisuudessa muutaman prosentin. Kasvua oli ulkoilu- ja vapaa-ajan tuoteryhmissä sekä rakentamiseen, remontointiin ja sisustamiseen liittyvissä tuoteryhmissä. Muotikaupan lasku jatkui edelleen sekä kulutuksen laskun että verkko-ostamisen lisääntyessä.

Majoitus- ja ravitsemiskauppa

Majoitus- ja ravitsemiskaupan historian merkittävin toimintaympäristön muutos oli koronapandemian mukanaan tuomat kulutuksen merkittävä väheneminen sekä toimialaa koskeneet rajoitukset.

Helmikuun lopussa alkanut B2B-kaupan väheneminen jatkui koko vuoden. Yritysten tuomasta kaupasta puuttuu normaalivuosiin nähden jopa yhdeksänkymmentä prosenttia.

Yksityinen kulutus oli keväällä vain noin kaksikymmentä prosenttia normaalista tasosta. Tiukat rajoitustoimet pakottivat sulkemaan iltaravintolat kevätkaudeksi ja rajaamaan asiakaspaikkamääriä puoleen normaalista. Rajoituksia purettiin vaiheittain touko-kesäkuussa ja yksityinen kysyntä kohosikin heinäkuussa lisääntyneen kotimaanmatkailun seurauksena jopa yli edellisen kesän.

Syyskaudella yksityinen kysyntä ravintoloissa ja hotelleissa oli noin 50-65 prosenttia edellisvuoteen nähden liikeideasta riippuen. Pikujoulujän merkitys alan tuloksen muodostumiseen on normaalivuosina merkittävä. Koronarajoitusten ja yleisen ilmapiirin takia pikkujoulusesonkia ei ollut lainkaan. Toimialueellamme ei myöskään järjestetty suuria massatapahtumia vallitsevasta tilanteesta johtuen.

Ravitsemiskaupassa tai hotellikaupassa ei ollut merkittäviä kilpailijamuutoksia koko vuonna.

Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa

Koronapandemian seurauksena myös liikennemyymälä ja polttonestekauppa oli ulkoisten muutosten kourissa. Ravitsemiskaupan rajoitukset ja kehitys asiakasmäärissä ja myyntimäärissä noudattelee matkailu- ja ravitsemistoimialan kehityksiä. Liikennemyymälöiden vähittäiskauppa piti asemansa parhaiten ja kevään jälkeen kysyntä tasaantui ja oli jopa 95 prosenttia normaalista tasosta aina joulukuulle asti.

Liikennemäärät pääteillä vähenivät merkittävästi heti keväällä Uudenmaan sulkemisen jälkeen eikä palautunut normaalitasolle ennen kesää. Syyskauden liikennemäärät olivat normaalitasolla, kunnes leikkautuivat merkittävästi koronapandemian kiihdyttyä alueellisesti marraskuussa. Alalla parhaiten pärjäsivät ne toimijat, jolla on vahva jalansija paikallisessa kysynnässä sekä sijaitsevat merkittävimpien mökkikuntien läheisyydessä.

Liikennemyymälä- ja polttonestekaupassa ei ollut merkittäviä kilpailijamuutoksia koko vuonna.

4. LIIKEVAIHTO

PeeÄssä konsernin liikevaihto oli 597,7 miljoonaa euroa, jossa lisäystä edelliseen vuoteen 0,2 prosenttia. Varsinaisen liiketoiminnan liikevaihto oli 595,1 miljoonaa euroa. Alla olevassa taulukossa liikevaihto toimialoittain.

Liikevaihto miljoonaa euroa toimialoittain	2020	2019	+/- edv
Päivittäistavarakauppa	409,6	380,7	28,9
Käyttötavarakauppa	56,6	55,2	1,4
Majoitus- ja ravitsemistoimiala	33,5	49,5	-16,0
Polttonestetoimiala	93,7	107,0	-13,3
Muut	1,7	2,2	-0,5
Yhteensä	595,1	594,6	0,5

Päivittäistavarakauppa

Päivittäistavarakaupan liikevaihto oli 409,6 miljoonaa euroa (edv. +7,6 prosenttia), joka on 68,8 prosenttia PeeÄssän liikevaihdosta. Kasvu oli hieman pienempi kuin S-ryhmän valtakunnallinen kehitys, mutta kuitenkin parempi kuin oletettu alueen yleinen päivittäistavarakaupan kasvu. Päivittäistavarakaupan markkinaosuus kasvaa hieman edellisvuodesta. PeeÄssä on toimialueellaan selkeä markkinajohtaja. Erityisen hyvään kasvuun ylsi S-market ketju.

PeeÄssän päivittäis- ja käyttötavarakaupan palveluverkosto 31.12.2020:

• Prisma	3
• S-market	29
• Sale	15
• Sokos	1
• Emotion	3
• Kodin Terra	1
Yhteensä	52

Käyttötavarakauppa

Käyttötavarakaupan liikevaihto oli 56,6 miljoonaa euroa (edv. +2,6 prosenttia), joka oli 9,5 prosenttia PeeÄssän liikevaihdosta. Hyvässä kasvussa oli etenkin Kodin Terra ja Prismojen käyttötavarakauppa. Erikoistavarakaupassa Sokos ja Emotionit menettivät myyntiä koronatilanteesta johtuen. Kokonaisuudessaan käyttötavarakaupan kasvu oli hyvä. Nina&Henri -myymälä suljettiin vuoden lopussa.

Majoitus- ja ravitsemistoiminta

Liikevaihto koostuu hotelli- ja ravintolatoimipaikkojen sekä ABC liikennemyymälöiden ravintolamyynnistä ja oli 33,5 miljoonaa euroa, joka jäi edellisvuodesta 16 miljoonaa euroa (-32,3 prosenttia). Osuus pieneni aiemmista vuosista olennaisesti ollen 5,6 prosenttia PeeÄssän liikevaihdosta (edv. 8,3 prosenttia). Hotelli- ja ravintolaliiketoimintaa harjoitetaan kolmessa yksikössä ja erillisiä ravintolatoimipaikkoja oli 13.

Keväällä operoitiin yhdeksää eri Pop up -ravintolaa marketyksiköidemme piha-alueilla sekä avattiin uudet Hophaus-ravintolat Tahkolle ja Kuopioon. Varkauden uuden Prisman yhteyteen avattiin Ravintolamaailma, jossa toimii PizzaBuffa sekä Presso-kahvila. Kuopio Wine Festivalia ei järjestetty. Markkinaosuuden arvioidaan kasvaneen vaikeasta vuodesta huolimatta niin majoitus- kuin ravintolatoiminnan osalta.

Polttonestekauppa

Liikevaihto koostuu ABC liikennemyymälöiden (6 kpl), ABC kylmäasemien (18 kpl) sekä PeeÄssän öljypalvelun polttonestemyynnistä. Polttonestekaupan liikevaihto oli 93,7 miljoonaa euroa (edv. -12,5 prosenttia). Polttonesteiden lisäksi tähän ryhmään luetaan autonpesu (0,5 miljoonaa euroa) sekä huoltamotoiminta (0,2 miljoonaa euroa). Toimialan liikevaihto on 15,7 prosenttia PeeÄssän liikevaihdosta. Polttoainekaupan markkinaosuuden arvioidaan kasvaneen ja olevan selkeästi yli 50 prosenttia vaikka

litramääräinen polttoainemyynti laski viisi prosentti kulutuksen laskun myötä. Maailmanlaajuisen kulutuksen vähentyminen aiheutti raakaöljyn hinnan laskua. Tämä hinnan lasku näkyi kuluttajille alentuneina litrahintoina.

5. KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET JA LÄHIPIIRILAINAT

Konsernirakenteeseen tuli lisää PeeÄssän osakkuusyhtiöksi TahkoCOM Oy konserni, josta ostettiin osakekaupalla viidenkymmenen prosentin omistusosuus lokakuussa 2020. Konserni sisältää yhtiöt TahkoCOM Oy sekä Tahko24h Oy. Ostetut yhtiöt toimivat keskusvaraamoliiketoiminnassa ja kiinteistöpalveluja tuottamassa lähinnä Tahkolla. Toinen omistaja viidenkymmenen prosentin omistusosuudella ostetussa konsernissa on PNT-Group Oy.

Kiinteistö Oy Särkiniemen Säästökulma fuusioitiin emo-osuuskauppaan 31.8.2020.

Emoyhtiö Osuuskauppa PeeÄssä on myöntänyt kaksi lähipiirilainaa tytäryhtiö Kiinteistö Oy Iisalmen Savonkatu 20 toiminnan rahoittamiseen. Lainojen määrät tilinpäätöshetkellä 31.12.2020 ovat yhteensä 200 836,64 euroa. Lainojen korko määräytyy Euribor 12kk + 2,5 prosenttia. Lainat erääntyvät velkakirjojen mukaisesti, viimeinen lainan lyhennys vuonna 2034. Tytäryhtiö on antanut toiseen lainaan 756 845 euroa vakuuden panttikirjoina.

6. TULOS, TULOKSEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT, TULOKSEEN SISÄLTÄVÄT POIKKEUKSELLISET ERÄT SEKÄ TOIMIALAKOHTAINEN TULOSKEHITYS

Konsernin kirjanpidollinen operatiivinen tulos ennen veroja ja muita kuluja oli voitollinen 24,2 miljoonaa euroa, joka oli 2,5 miljoonaa euroa edellistä vuotta pienempi. Tilikauden tulos oli 20,8 miljoonaa euroa, joka oli edellisvuoden tasolla, mutta ylitti budjetoidun tuloksen. Tilikauden tulokseen vaikutti parantavasti Varkauden Prisman vanhan kiinteistön myynti ja toisaalta laskevasti alentuneet korko- ja rahoitustuotot. PeeÄssän sisäisessä laskennassa tuloksellisuutta seurataan operatiivisella tuloksella, joka on alla esitetty päätoimialoittain jaettuna.

Operatiivinen tulos miljoonaa euroa toimialoittain	2020	2019	+/- edv.
Vähittäiskauppa ilman polttonestettä	23,8	19,4	4,4
Majoitus- ja ravitsemiskauppa	-4,5	3,3	-7,8
Polttonestetoimiala	1,4	0,1	1,3
Muut	3,5	3,9	-0,4
Yhteensä	24,2	26,7	-2,5

7. BRUTTOINVESTOINNIT JA KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNIT

Investoinnit kiinteään omaisuuteen olivat yhteensä 44 miljoonaa euroa. Investoinnit kasvoivat merkittävästi edellisvuodesta.

Vähittäiskaupan merkittävimpiä investointeja olivat uuden Prisman rakentaminen Varkauteen, uusi S-market Pielavedelle ja Maaningalle sekä uudet Salet Vehmersalmelle ja Kuopion Jynkkään. Uusien

myymälöiden rakentamisen lisäksi uudistustöitä tehtiin S-market Puijonlaaksossa ja Vuorelan S-marketissa. Konseptiuudistus tehtiin kuudessa S-marketissa.

Matkailu- ja ravitsemistoimialalla suurimpia investointeja olivat kahden uuden Hophaus- ravintolan avaamisen Kuopioon ja Tahkolle sekä Ravintolamaailman avaaminen Varkauden Prisman yhteyteen. Myös Iisalmen Ravintolamaailmaa remontoitiin kevään aikana. Näiden lisäksi ostettiin viidenkymmenen prosentin osuus TahkoCOMin liiketoiminnasta.

Muilta osin investoinnit ja uudistukset keskittyivät energiatehokkuuden parantamiseen.

8. MAKSUVALMIUDEN JA MUUN RAHOITUSASEMAN KEHITYS

PeeÄssän maksuvalmius säilyi koko vuoden hyvänä. Liiketoiminnasta kertyi rahavirtaa 41,4 miljoonaa euroa. Varat pienenevät hieman suurien investointien johdosta ja olivat yhteensä 85,8 miljoonaa euroa.

Laskennallinen omavaraisuusaste oli 82 prosenttia (edv. 83,6 prosenttia). Korollista vierasta pääomaa ei edelleenkään ollut.

9. ASIAKASOMISTAJAT

PeeÄssän jäsenmäärä oli vuoden 2020 lopussa 121 380, uusia jäseniä liittyi 4 466. Toiminta-alueen talouksista 82,8 prosenttia on PeeÄssän asiakasomistajatalouksia.

PeeÄssä palautti vuonna 2020 asiakasomistajilleen bonuksina, maksutapaetuna ja ylijäämänpalautuksena 41,5 miljoonaa euroa (edv. 40,6 m €), joka on keskimäärin 342 euroa/ jäsen. Ylijäämänpalautusta maksettiin kertomusvuonna neljä prosenttia PeeÄssän omista toimipaikoista vuoden 2019 aikana tehdyistä bonusostoista. Asiakasomistajat saivat ylijäämänpalautusta yhteensä 18,8 miljoonaa euroa (edv. 18,5 miljoonaa euroa).

Hallitus ehdottaa 14,4 miljoonaa euroa jaettavaksi ylijäämänpalautuksena, joka on kolme prosenttia PeeÄssän toimipaikoista vuonna 2020 tehdyistä bonusostoista. Bonusmyynnin osuus kokonaisymynnistä oli 74,9 prosenttia (edv. 73,7 prosenttia).

10. HENKILÖSTÖ

PeeÄssä on Pohjois-Savon suurin yksityinen työnantaja. Vuoden 2020 lopussa PeeÄssän palveluksessa oli yhteensä 1 817 henkilöä.

Henkilöstön määrä 31.12.	2020	2019	+/- edv.
Vähittäiskauppa	1220	1170	+50
Matkailu- ja ravitsemusala	394	400	-6
Liikennemyymälät	163	176	-13
Konttori, muut	40	38	+2
PeeÄssä yhteensä	1 817	1 784	+33

Henkilöstön määrä vuoden 2020 lopussa oli 1 817 ja on kasvanut edellisestä vuodesta hieman. Kokoaikaiseksi muutettuna määrä oli 1 250. Vuoden 2019 lopussa määrä oli 1 198. Kokoaikaisten osuus on 30 prosenttia koko henkilöstöstä. Yli 30 tuntia viikossa tekevien osuus kasvoi myös hieman ja oli 58 prosenttia. Henkilöstön keski-ikä oli 34. Henkilöstöstä 82 prosenttia on naisia ja 18 prosenttia miehiä.

Työtyytyväisyys parani edellisestä vuodesta koko yrityksen osalta ja on erinomaisella tasolla.

Palkkoja maksettiin 45,2 miljoonaa euroa, jonka lisäksi pakollisia henkilösivukuluja maksettiin 8,4 miljoonaa euroa. Työntekijät maksoivat ennakonpidätystä palkoistaan 7,7 miljoonaa euroa. Lakisääteisiä sivukuluja henkilöstö maksoi palkoistaan 3,8 miljoonaa euroa.

Henkilökunnan tulospalkitsemiseen käytettiin 3,8 miljoonaa euroa ilman sivukuluja (edv. 3,3 miljoonaa euroa). Koko henkilöstö kuuluu tulospalkkauksen piiriin. Näiden lisäksi henkilökunnan koulutukseen ja hyvinvointiin käytettiin 1,4 miljoonaa euroa. Henkilöstölle myönnetyt ostoedut olivat noin 1,3 miljoonaa euroa.

PeeÄssä tarjosi kesätyötä yli 230 nuorelle ja Tutustu ja tienaa -kesäharjoittelun 136 nuorelle. PeeÄssä teki aktiivista yhteistyötä oppilaitosten kanssa muun muassa tarjoamalla ammatti- ja ammattikorkeakouluopiskelijoille harjoittelujaksoja. Vuoden 2020 aikana ammatillisia harjoitteluja toteutui noin 300.

Sairausajan palkat (lapsen sairaudesta johtuvat poissaolot mukaan lukien) nousivat ollen 2,38 prosenttia (edv. 1,94 prosenttia). Työkykyä tuettiin esimerkiksi työn keventämisellä tai muokkauksella, työergonomisilla ratkaisuilla, työaikajärjestelyillä, osasairauspäivärahalla, kuntoutuksella tai työkokeilulla. Työnantaja mahdollisti myös lyhytpsykoterapian käytön osana työterveyshuollon palveluja.

Työturvallisuuteen panostettiin hankkimalla muun muassa turvajalkineita 67 000 eurolla.

11. RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

PeeÄssällä on operatiivisen riskien osalta seuranta- ja kehittämissuunnitelma, jota seurattiin vuonna 2020. Strategisariskejä tarkasteltiin strategiatyön yhteydessä vuonna 2019 ja niihin pyrittiin varautumaan strategiassa olevilla toimenpiteillä. Näitä riskejä kartoitetaan ja toimenpiteitä päivitetään strategian päivitysten yhteydessä.

Tällä hetkellä koronapandemia muodostaa merkittävän riskitekijän erityisesti majoitus – ja ravitsemuskaupalle, mutta myös tavaratalokauppaan. Samaan aikaan se toisaalta lisää kauppaa päivittäistavara- ja osaan käyttötavara- ja kauppaan. Mikäli pandemia pääsisi kiihtymään siten, että lainsäädännöllä jouduttaisiin sulkemaan toimipaikkoja, olisivat ne luonnollisesti merkittävä riskitekijä myös PeeÄssälle.

12. VASTUULLISUUS

S-ryhmän yhteiset vastuullisuusasiat raportoidaan vuosittain SOK:n vuosikatsauksessa. PeeÄssän yritysmuodosta lähtevä vastuullisuus jaetaan neljään vastuullisuusnäkökulmaan. Näkökulmat ovat ympäristö-, yhteiskunta-, henkilöstö- ja talousvastuu.

Ympäristövastuu

PeeÄssässä ympäristön hyväksi tehtävä toiminta on jatkuvaa hävikin ja jätteiden määrän hallintaa sekä energian käytön tehostamista. Energiatehokkuuteen panostaminen jatkui vahvasti vuoden 2020 aikana.

Kokonaisenergiankulutusta saatiin laskettua 4 000 MWh uusien energiatehokkaiden ratkaisujen ansiosta. Suurimmat yksittäiset muutokset ovat uusien myymälöiden rakentaminen Varkauteen, Pielavedelle, Maaningalle ja Vehmersalmelle. Näiden lisäksi pienempiä säästöjä saatiin aikaan muuttamalla valaistus ledivaloihin sekä uusimalla kiinteistö- ja kylmälaitteita. Perinteiset kylmälaitteissa käytetyt kylmäaineet ovat voimakkaita kasvihuonekaasuja, jotka ilmakehässä kiihdyttävät ilmastonmuutosta. Hiilidioksidi on ilmaston kannalta paras kylmäaine. Tämän vuoksi perinteiset kylmäaineet korvataan hiilidioksidilla. Noin 49 prosenttia myymälöistämme on tämän järjestelmän piirissä.

Kaatopaikalle ohjautui noin viisi prosenttia kokonaisjätteestä. Biojätteeseen menevää hävikkiä pienennettiin muun muassa myymällä päiväystuotteita alennetuilla hinnoilla ja lahjoittamalla tuotteita hyväntekeväisyyteen Lähes kaikki hävikkiin jäävä ruoka lahjoitetaan yhteistyökumppaneille jaettavaksi hyväntekeväisyyteen.

Yhteiskuntavastuu

PeeÄssä tuottaa alueellista hyvinvointia muun muassa edullisen ostoskorin, työpaikkojen, investointien ja verojen maksun kautta.

Liikunta on tärkeä osa lasten ja nuorten arkea ja hyvinvointia. Lasten liikunta- ja harrastustoimintaan tuettiin viime vuonna noin 152 000 eurolla (edv. 130 000 euroa). Kannustajat -tukiohjelma mahdollistaa nuorten ja lasten harrastustoiminnan tukemisen läpinäkyvästi. Asiakasomistajat voivat liittyä Kannustajiksi ja vaikuttaa äänellään siihen kenelle ja kuinka paljon osuuskauppa maksaa tukea. Vuoden 2020 aikana oli käytössä Kannustajat -tukimalli, jonka kautta tuettiin lasten ja nuorten liikunta- ja harrastustoimintaa yhteensä 15 000 eurolla vuodessa.

Lasten ja nuorten Ässäkokkikursseja järjestettiin syksyllä yhteistyössä Marttaliiton kanssa. Ässäkokkikursseilla tuetaan lasten ja nuorten terveellisiä ruokailutottumuksia. Asiakkaillemme tarjoamme uusia ja terveellisiä vaihtoehtoja muun muassa Satokausi-vinkkien muodossa. Näin haastamme suomalaiset lisäämään kasvisten käyttöä.

Kuluttajaosuuskunta tehtävämme on tarjota edullisia kotimaisia elintarvikkeita asiakkaillemme. Ruokakaupoissamme myytävistä tuotteista 80 prosenttia on valmistettu Suomessa. PeeÄssä varmistaa paikallisesti muun muassa mahdollisimman kattavan lähiruoan tarjonnan.

Alueelliset verottomat tavarahankinnat olivat vuonna 2020 36,9 miljoonaa euroa (edv. 44 miljoonaa euroa). Verottomia palveluostoja tehtiin muun muassa investointeihin ja kiinteistönhoitoon yhteensä 28,2 miljoonaa euroa (edv. 26,6 miljoonaa euroa). Hankinnat omalta toiminta-alueelta olivat yhteensä 71,3 miljoonaa euroa (edv. 70,6 miljoonaa euroa).

Yhteisöverot tuloksesta olivat 5,3 miljoonaa euroa ja kiinteistöverot 1,0 miljoonaa euroa. Palkoista maksettiin pakollisia henkilösivulukuja 8,4 miljoonaa euroa ja ennakonpidätystä verottajalle välitettiin 7,7 miljoonaa euroa.

Henkilöstövastuu

Avoimuus, läpinäkyvyys ja vastuullisuus ovat osa PeeÄssän toimintakulttuuria. Tämän vuoksi PeeÄssä on käytössä eettiset periaatteet, jotka on tiedotettu henkilökunnalle ja ovat nähtävissä nettisivuillamme.

Muun muassa S-ryhmän omien merkkien elintarvikkeissa on kerrottu pääraaka-aineen valmistusmaa. Myös tekstiilien valmistuksen tehdastiedot julkaistaan vuosittain.

Haluamme varmistaa kaikkien yhdenvertaiset mahdollisuudet asioida ja työskennellä S-ryhmässä. Tämän vuoksi pyrimme huomioimaan esteettömyyden toimipaikoissamme.

Talousvastuu

Tehokas ja tuloksellinen toiminta on vastuullista yritystoimintaa, joka mahdollistaa osuuskaupalle sen toiminta-ajatuksen toteuttamisen, asiakashyödyn kasvattamisen.

13. HALLITUKSEN ESITYS OSUUSKUNNAN YLIJÄÄMÄÄ KOSKEVIKSI TOIMENPITEIKSI

Osuuskaupan jakokelpoinen ylijäämä on 220.858.809,51 euroa.

Osuuskunnan taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Osuuskunnan maksuvalmius on hyvä, eikä alla ehdotettu tilikauden ylijäämän jako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan osuuskunnan maksukykyä.

Hallitus ehdottaa, että tilikauden 2020 ylijäämä 18.118.442,44 euroa käytetään seuraavasti:

- siirretään sääntöjen 25 § mukaisesti vararahastoon 1.812.000€
- maksetaan ylijäämän palautuksena arviolta 14.441.000,00 €, mikä on 3,0 % Osuuskauppa Pee-Ässästä tehtyjen Osuuskauppa PeeÄssän S-Etukortilla rekisteröityjen bonusostojen määrästä
- jätetään loppuosa edellisten tilikausien ylijäämätilille 1.865.442,44

14. OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDEN JÄLKEEN

Tilikauden päättymisen jälkeen edelleen jatkuu koronapandemian aiheuttama tilanne, mutta muita toimintaan vaikuttavia tekijöitä ei ole tiedossa.

15. VUODEN 2021 NÄKYMÄT

Vuoden ensimmäisellä puoliskolla talouteen vaikuttaa vahvasti voimassa olevat rajoitukset. Koronarokotteiden jakelusta sekä vaikuttavuudesta riippuu, miten taloutta voidaan avata ja millä aikataululla. Arvioidaan, että vuoden toisella puoliskolla suurin osa Suomen ja Euroopan väestöstä on rokotettu. Tämä mahdollistaa rajoitteiden purkamisen asteittain sekä talouden vaiheittaisen avautumisen.

Matkailu- ja ravitsemiskaupan kysynnän osalta alkuvuoden näkymät ovat edelleen hyvin epävarmat. Kysyntään vaikuttavat keskeisesti erilaisten rajoitteiden kesto sekä laajuus, rokotteiden saatavuus sekä yleinen maailmantalouden tilanne. Patoutunutta kysyntää on kuitenkin nähtävissä ja elpyminen alkanee hitaasti kotimaan vapaa-ajan matkailun ja ravintolakaupan vetämänä. Kansainvälisen matkailun osalta epävarmuutta on merkittävästi enemmän. Marketkaupan odotetaan parantavan tulostaan viime vuodesta, mutta koronan mahdollisesti pitkittyessä sillä on negatiiviset vaikutukset erityisesti kauppakeskusyksiköihin.

Investoinnit ja tuloskehitys

Vuoden 2021 investointeihin on varattu 45,4 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen investointikohde on Kuopion Prisman remontointi ja laajennus. Kuopiossa rakennetaan Särkiniemeen uusi Sale-yksikkö. Original Sokos Hotel Puijonsarven julkisivuremontti jatkuu vielä alkuvuonna. Myös huone- ja kokoustilaremontteihin varaudutaan. Sokoksen Ravintolamaailma uudistetaan ja samalla koko kiinteistön talotekniikkaa uusitaan. Marjahaan sekä Pitkälähdän ABC-yksiköitä remontoidaan muun muassa keittiön osilta. Näiden lisäksi tehdään konseptipäivityksiä ja energiatehokkuutta lisääviä investointeja esimerkiksi valaistukseen, kylmäjärjestelmiin ja kalusteisiin.

Tulostason arvioidaan säilyvän hyvällä tasolla, joskin hieman alentuvan investointien ja lähinnä Kuopion Prisman remontoinnin myötä.

Oman toiminnan asiakaslähtöistä ja toiminta-ajatuksen entistä parempaan toteuttamiseen tähtäävää kehittämistä jatketaan edelleen. S-ryhmätason isot satsauksen tietotekniikkaan ja monikanavaiseen asiakaspalveluun (digitalisointiin) nostavat kustannuksia edelleen. Hyötyjen odotetaan näkyvän vuodesta 2022 alkaen. Vahva taloudellinen asema sekä hyvällä tasolla oleva tuloksentekeyky mahdollistavat toimipaikka-verkoston kehittämisen tulorahoituksella myös lähivuosina.

OK PEEÄSSÄ KONSERNIN TULOSLASKELMA

KONSERNIN TULOSLASKELMA

1.1.2020 - 31.12.2020

1.1.2019 - 31.12.2019

Liikevaihto		597 715 463,62		596 814 591,11
Liiketoiminnan muut tuotot		2 814 858,62		48 854,69
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet	458 217 786,02		454 974 576,62	
Ulkopuoliset palvelut	759 767,88	458 977 553,90	1 330 119,56	456 304 696,18
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	45 163 842,30		44 456 428,63	
Henkilösivukulut	8 447 249,03	53 611 091,33	8 869 662,35	53 326 090,98
Poistot ja arvonalentumiset		16 702 706,65		16 417 674,23
Liiketoiminnan muut kulut				
Vuokrat	1 738 242,66		1 741 028,06	
Muut kulut	43 784 106,42	45 522 349,08	44 677 208,67	46 418 236,73
Liikelylijäämä		25 716 621,28		24 396 747,68
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		-429 708,74		-265 051,24
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)		851 166,30		1 817 308,72
Ylijäämä ennen veroja		26 138 078,84		25 949 005,16
Tuloverot (+/-)		-5 292 692,93		-5 136 443,48
Vähemmistöosuudet		650,39		21 858,25
Tilikauden ylijäämä		<u>20 844 735,52</u>		<u>20 834 419,93</u>

OK PEEÄSSÄ KONSERNIN TASE

KONSERNITASE

VASTAAVAA	31.12.2020		31.12.2019	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	7 387 294,63		7 184 533,77	
Aineelliset hyödykkeet	182 732 450,90		158 014 599,66	
Osakkuusyrittösakkeet	5 050 130,13		3 955 842,81	
Muut sijoitukset	26 172 972,30	221 342 847,96	25 627 126,95	194 782 103,19
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus	25 703 327,25		24 748 514,47	
Laskennalliset verosaamiset	68 099,94		68 099,94	
Lyhytaikaiset saamiset	10 745 085,54		10 324 077,87	
Rahoitusarvopaperit	59 756 914,07		73 771 039,82	
Rahat ja pankkisaamiset	26 158 023,29	122 431 450,09	27 864 402,85	136 776 134,95
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>343 774 298,05</u>		<u>331 558 238,14</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Osuuspääoma	10 772 686,82		10 772 686,82	
Vararahasto	30 194 167,87		27 936 167,87	
Muut rahastot	1 188 246,88		978 098,22	
Edellisten tilikausien ylijäämä	216 507 163,09		214 339 766,75	
Tilikauden ylijäämä	20 844 735,52	279 507 000,18	20 834 419,93	274 861 139,59
VÄHEMMISTÖN OSUUS		2 213 752,16		2 201 647,73
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma	193 045,12		12 950,00	
Laskennalliset verovelat	2 908 559,39		2 115 302,57	
Lyhytaikainen vieras pääoma	58 951 941,20	62 053 545,71	52 367 198,25	54 495 450,82
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>343 774 298,05</u>		<u>331 558 238,14</u>

OK PEEÄSSÄ KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä	25 716 621,28	24 396 747,68
Oikaisut liikelylijäämään (1)	14 221 814,25	16 650 587,79
Käyttöpääoman muutos (2)	6 253 968,05	-2 553 986,49
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	46 192 403,58	38 493 348,98
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-362 226,76	-23 758,59
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	926 677,22	222 269,41
Maksetut välittömät verot	-5 144 859,72	-5 283 057,88
Liiketoiminnan rahavirta	41 611 994,32	33 408 801,92
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-43 098 098,88	-12 406 312,16
Tytäryritysten hankinnat	-117 343,99	
Investoinnit muihin sijoituksiin	-2 238 039,02	-3 056 500,00
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	3 335 778,17	350 414,00
Saadut korot investoinneista		13 291,24
Saadut osingot investoinneista	772 593,43	1 594 380,55
Investointien rahavirta	-41 345 110,29	-13 504 726,37
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	141 457,04	
Vähemmistöjen sijoitus konserniyhtiöihin	65 719,93	20 210,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)	3 200,43	12 799,57
Osuusmaksujen lisäys	210 885,91	214 315,71
Maksettu ylijäämän palautus	-16 408 652,65	-15 766 669,44
Rahoituksen rahavirta	-15 987 389,34	-15 519 344,16
Rahavarojen muutos, lisäys(+)/vähennys(-)	-15 720 505,31	4 384 731,39
Rahavarat tilikauden alussa*	101 635 442,67	97 250 711,28
Rahavarat tilikauden lopussa*	85 914 937,36	101 635 442,67
* rahavarat tilikauden alussa ja lopussa sisältävät rahoitusarvopaperit		
Oikaisut liikelylijäämään (1)		
Pysyvien vastaavien myyntivoitot(-) ja tappiot(+)	-2 392 160,80	244 213,04
Poistot ja arvonalentumiset	16 702 706,65	16 417 674,23
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-88 731,60	-11 299,48
	14 221 814,25	16 650 587,79
Käyttöpääoman muutos (2)		
Saamisten muutos	-695 944,67	-1 302 204,50
Vaihto-omaisuuden muutos	-954 812,78	-544 701,25
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	7 904 725,50	-707 080,74
	6 253 968,05	-2 553 986,49
Rahat ja pankkisaamiset	26 158 023,29	27 864 402,85
Rahoitusarvopaperit	59 756 914,07	73 771 039,82
Rahavarat yhteensä	85 914 937,36	101 635 442,67

TULOSLASKELMA (EMOYHTIÖ)

TULOSLASKELMA	1.1.2020 - 31.12.2020		1.1.2019 - 31.12.2019	
Liikevaihto		597 363 813,39		596 535 313,36
Liiketoiminnan muut tuotot		2 814 858,62		48 854,69
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet	458 235 602,58		454 974 713,36	
Ulkopuoliset palvelut	759 767,88	458 995 370,46	1 330 119,56	456 304 832,92
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	45 163 842,30		44 456 428,63	
Henkilösivukulut	8 447 249,03	53 611 091,33	8 869 662,35	53 326 090,98
Poistot ja arvonalentumiset		16 408 518,70		16 157 369,42
Liiketoiminnan muut kulut				
Vuokrat	1 823 155,21		1 816 323,84	
Muut kulut	43 736 851,31	45 560 006,52	44 297 554,44	46 113 878,28
Liikelylijäämä		25 603 685,00		24 681 996,45
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)		898 954,58		1 823 305,57
Ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		26 502 639,58		26 505 302,02
Tilinpäätössiirrot (+/-)		-3 885 290,44		1 477 334,77
Tuloverot (+/-)		-4 498 906,70		-5 399 315,68
Tilikauden ylijäämä		<u>18 118 442,44</u>		<u>22 583 321,11</u>

TASE (EMOYHTIÖ)

TASE

VASTAAVAA	31.12.2020		31.12.2019	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	8 237 071,97		8 211 828,79	
Aineelliset hyödykkeet	172 553 784,74		148 007 729,23	
Osuudet saman konsernin yrityksissä	4 396 379,83		4 350 884,80	
Muut sijoitukset	32 292 654,18	217 479 890,72	30 167 869,50	190 738 312,32
<hr/>				
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus	25 703 327,25		24 748 514,47	
Lyhytaikaiset saamiset	10 715 194,91		10 253 903,29	
Rahoitusarvopaperit	59 756 914,07		73 771 039,82	
Rahat ja pankkisaamiset	26 009 130,05	122 184 566,28	27 723 502,31	136 496 959,89
<hr/>				
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>339 664 457,00</u>		<u>327 235 272,21</u>
VASTATTAVAA	31.12.2020		31.12.2019	
OMA PÄÄOMA				
Osuuspääoma	10 772 686,82		10 772 686,82	
Vararahasto	30 194 167,87		27 936 167,87	
Muut rahastot	1 188 262,84		978 114,17	
Edellisten tilikausien ylijäämä	204 098 981,32		200 182 683,82	
Tilikauden ylijäämä	18 118 442,44	264 372 541,29	22 583 321,11	262 452 973,79
<hr/>				
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		16 327 484,84		12 442 194,40
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma	51 588,08		12 950,00	
Lyhytaikainen vieras pääoma	58 912 842,79	58 964 430,87	52 327 154,02	52 340 104,02
<hr/>				
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>339 664 457,00</u>		<u>327 235 272,21</u>

RAHOITUSLASKELMA (EMOYHTIÖ)

	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikevoitto	25 603 685,00	24 681 996,45
Oikaisut liikeylijäämään	13 840 585,08	16 412 881,94
Käyttöpääoman muutos (2)	6 507 775,01	-2 533 226,76
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	45 952 045,09	38 561 651,63
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-356 962,59	-20 489,03
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	960 509,52	242 985,95
Maksetut tuloverot	-5 144 330,32	-5 283 057,88
Liiketoiminnan rahavirta	41 411 261,70	33 501 090,67
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-42 520 512,50	-12 406 312,16
Investoinnit muihin sijoituksiin	-2 238 039,02	-3 056 500,00
Myönnettyt lainat	-303 584,68	0,00
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	3 335 778,17	350 414,00
Lainasaamisten takaisinmaksut		-2 969,18
Saadut osingot investoinneista	778 935,13	1 594 380,55
Investointien rahavirta	-40 947 422,90	-13 520 986,79
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Osuusmaksujen lisäys (+) / vähennys (-)	210 885,91	214 315,71
Maksettu ylijäämän palautus	-16 408 652,65	-15 764 635,98
Rahoituksen rahavirta	-16 197 766,74	-15 550 320,27
Rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	-15 733 927,94	4 429 783,61
Rahavarat tilikauden alussa*	101 494 542,13	97 064 758,52
Rahavarat fuusiosta	5 429,93	
Rahavarat tilikauden lopussa*	85 766 044,12	101 494 542,13
*rahavarat tilikauden alussa ja lopussa sisältävät rahoitusarvopaperit		
Oikaisut liikeylijäämään		
Pysyvien vastaavien myyntivoitot (-) ja tappiot (+)	-2 392 160,80	244 213,04
Poistot ja arvonalentumiset	16 408 518,70	16 157 369,42
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-175 772,82	11 299,48
	13 840 585,08	16 412 881,94
Käyttöpääoman muutos (2)		
Liikesaamisten muutos	-444 128,08	-1 314 702,03
Vaihto-omaisuuden muutos	-954 812,78	-544 701,25
Korottomien velkojen muutos	7 906 715,87	-673 823,48
	6 507 775,01	-2 533 226,76
Rahat ja pankkisaamiset	26 009 130,05	27 723 502,31
Rahoitusarvopaperit	59 756 914,07	73 771 039,82
Rahavarat yhteensä	85 766 044,12	101 494 542,13

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on taseessa arvostettu välittömien menojen mukaiseen hankintamenuon vähennettynä vuosittain kirjanpidossa tehdyillä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaisten poistojen ja kirjattujen poistojen erotus esitetään konserniyritysten tuloslaskelmissa tilinpäätössiirtona. Taseessa mainittujen poistojen kertynyt erotus esitetään konsernin yritysten taseissa yhtenä eränä tilinpäätössiirtojen kertymässä. Pysyvien vastaavien poistamattoman hankintamenuon pysyvät arvonalentumiset kirjataan kuluksi arvonalentumisina

Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat käyttöomaisuuden alkuperäiseen hankintamenuon ja arvioituun taloudelliseen pitoaikaan.

Rakennukset	20/25/30/35 v
Rakennusten laitteet	5/10 v
Rakennelmat	20 v
Vuokrahuoneen perusparannusmenot	5/10 v
Koneet ja kalusto	3-7 v
Liikearvo	10 v
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat oikeudet sekä muut aineettomat hyödykkeet	Verolakien sallimissa puitteissa

Kaluston leasing

Konserniyritysten leasing-maksut käsitellään liiketoiminnan muihin kuluihin.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on fifo-periaatteen mukaisesti merkitty taseeseen hankinnasta aiheutuneiden välittömiin menojen tai jälleenhankintamenuojen tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä alinta arvoa käyttäen.

Saamiset, rahoitusvarat ja velat

Saamiset on taseessa arvostettu nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon, velat nimellisarvoon ja rahoitusomaisuuteen kuuluvat arvopaperit ja muut sellaiset rahoitusvarat hankintamenuon suuruisina tai, jos niiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on sitä alempi, tämän määräisinä.

Tilikauden aikana konsernissa ei ollut valuuttamääräisiä velkoja tai saamisia.

Eläkejärjestelyt

Konsernin henkilökunnan sekä lakisääteinen eläketurva että tätä täydentävä johtoryhmän jäsenille otettu maksuperusteinen kollektiivinen vapaaehtoinen lisäeläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluiksi kertymisvuonna.

Rahoituslaskelmat

Rahoituslaskelmat on laadittu Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen 30.1.2007 mukaista epäsuoraa rahoituslaskelmamuotoa soveltaen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät Osuuskauppa PeeÄssän lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa Osuuskauppa PeeÄssällä on välittömästi tai välillisesti enemmän kuin puolet osakkeiden tuottamista äänistä tai joissa sillä muutoin on määräysvalta.

Tiedot konserniin yhdistellyistä tytäryhtiöistä on esitetty taseen liitetiedoissa. Konserniin yhdistellyistä tytäryhtiöistä Kiinteistö Oy Mansikissa, Kiinteistö Oy Kuopion Pyöröntorissa, Kiinteistö Oy Iisalmen Savonkatu 20:ssä ja Kiinteistö Oy Riistaveden Liikekeskuksessa on vähemmistöosuuksia.

Tilikauden aikana Osuuskauppa Peeässään hankittu uusi osakkuusyritys TAHKOcom Oy. Osakkuusyhtiöistä Kiinteistö Oy Puijonlaakson Palvelukeskus, Kiinteistö Oy Puijonlaakson Palvelukeskus, Asunto Oy Warkauden Wintori, Kiinteistö Oy Warkauden Talo ja Kiinteistö Oy Puijonlaakson Palvelukeskus on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Muiden osakkuusyhtiöiden yhdistelemättä jättämisellä ei ole merkitystä oikeiden ja riittävien tietojen saannin kannalta Osuuskauppa PeeÄssä-konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Keskinäinen osakkeenomistus

Konsernin sisäinen osakeomistus on tilinpäätöksessä eliminoitu hankinta-menomenetelmän mukaan, jolloin tytäryhtiöosakkeiden hankintameno on eliminoitu tytäryhtiöiden hankintahetken omia pääomia vastaan.

Eliminoinnissa syntyneet erot, jotka ovat johtuneet kiinteistöjen käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen eroista, on jaettu ao. käyttöomaisuuserille eli tontteihin 2,3 m€ ja rakennuksiin 8,6 m€. Nämä konsernitaseen aktiivoille kohdistetut eliminointierot poistetaan ko. tase-erän suunnitelman mukaisten poistojen tahdissa. Rakennuksiin kohdistettujen poistamattomien hankintamenojen jäljellä olevat määrät 31.12.2020 ovat yhteensä 1,8 m€. Muita tytäryhtiöistä johtuvia poistamattomia konserniaktiivoja tai tulouttamatta olevia konsernipassiivoja konsernissa ei ole.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on eliminoitu konsernin sisäinen liikevaihto, sisäiset tuotot ja kulut sekä keskinäiset saamiset ja velat. Eliminoitavia sisäisiä katteita konsernissa ei ole.

Vähemmistöosuuden erottaminen

Vähemmistöosuus Kiinteistö Oy Mansikin, Kiinteistö Oy Kuopion Pyöröntorin, Kiinteistö Oy Iisalmen Savonkatu 20:n ja Kiinteistö Oy Riistaveden Liikekeskuksen omista pääomista ja tuloksista on erotettu ja esitetty erikseen tilinpäätöksessä.

Laskennalliset verot

Peeässä-konserniin liittyvät laskennalliset verot on kirjattu alla kerrottujen periaatteiden ja kirjanpitolautakunnan yleisohjeen 12.9.2006 mukaisesti.

Osuuskauppa PeeÄssä ja sen tytäryhtiöiden tuloslaskelmissa ja taseissa ei esitetä laskennallista verovelkaa tai -saamista, vaan olennaiset laskennalliset verovelat tai -saamiset on esitetty ao. yhtiön liitetiedoissa verojen erittelyn yhteydessä.

Varovaisuuden periaatteen mukaisesti konsernitaseeseen sisältyy laskennallinen verovelka kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen saamisen suuruisena. Laskennallinen verovelka ja -saaminen on laskettu käyttäen vahvistettua 20 prosentin verokantaa.

Yhdistelytoimenpiteistä aiheutuva laskennallinen verovelka ja -saaminen sisällytetään konsernitaseeseen laskennalliseen verovelkaan ja -saamiseen sekä niiden muutos konsernituloslaskelman laskennallisen verovelan ja -saamisen muutokseen. Yhdistelytoimenpiteistä aiheutuvia laskennallisia veroja konsernissa ei ole.

Erillistilinpäätöksissä esitetyt tilinpäätössiirtojen kertymät on konsernitaseessa jaettu laskennalliseksi verovelaksi ja omaksi pääomaksi ja niiden muutos on esitetty konsernituloslaskelmassa. Verotettavaan tuloon palautettavat poistot (hyllypoistot) on otettu em. laskennallista verovelkaa laskettaessa huomioon vähentävänä tekijänä.

Pakollisista varauksista ja vahvistetuista tappioista johtuva laskennallinen verosaaminen on esitetty konsernitaseessa ja sen muutos konsernituloslaskelmassa.

Kohdistetuista konserniaktiivoista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, koska syntyneet konserniaktiivat ovat kokonaisuudessaan kohdistettu liiketoiminnan kannalta keskeisiin rakennuksiin ja maa-alueisiin, joita ei ole tarkoitus luovuttaa konsernin ulkopuolelle. Vastaavalla periaatteella kohdistetuista konsernipassivoista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

	KONSERNI 2020	KONSERNI 2019	OK 2020	OK 2019
TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT				
1. Liikevaihto tavara-aloittain				
Päivittäis- ja käyttötavarakauppa	466 282 177,45	434 827 262,78	466 282 177,45	434 827 262,78
Polttonestekauppa	93 710 382,37	107 045 573,39	93 710 382,37	107 045 573,39
Hotelli- ja ravintolatoiminta	33 509 874,62	49 483 317,56	33 509 874,62	49 483 317,56
Muu palvelutoiminta	4 213 029,18	5 458 437,38	3 861 378,95	5 179 159,63
Yhteensä	597 715 463,62	596 814 591,11	597 363 813,39	596 535 313,36
2. Liiketoiminnan muut tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	2 401 768,04	21 462,63	2 401 768,04	21 462,63
Vuokratuotot	29 937,16	24 497,67	29 937,16	24 497,67
Avustukset	369 770,40		369 770,40	
Vahingonkorvaukset	7 853,45	70,01	7 853,45	70,01
Osuusmaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Kaupparamaksu	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	5 529,57	2 824,38	5 529,57	2 824,38
Yhteensä	2 814 858,62	48 854,69	2 814 858,62	48 854,69
3. Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	459 172 408,80	455 519 277,87	459 190 225,36	455 519 414,61
Varastojen muutos (+/-)	-954 622,78	-544 701,25	-954 662,78	-544 701,25
Yhteensä	458 217 786,02	454 974 576,62	458 235 562,58	454 974 713,36
4. Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	45 163 842,30	44 456 428,63	45 163 842,30	44 456 428,63
Eläkekulut	6 974 052,82	7 397 897,27	6 974 052,82	7 397 897,27
Muut henkilösivukulut	1 473 196,21	1 471 765,08	1 473 196,21	1 471 765,08
Yhteensä	53 611 091,33	53 326 090,98	53 611 091,33	53 326 090,98
Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot on esitetty jäljempänä kohdassa 22.				
5. Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	16 702 706,65	16 417 674,23	16 408 518,70	16 157 369,42
Yhteensä	16 702 706,65	16 417 674,23	16 408 518,70	16 157 369,42
Poistojen ja poistoeron muutosten tase-eräkohtainen erittely sisältyy taseen liitetietojen pysyvien vastaavien ja tilinpäätössiirtojen kertymän erittelykohtiin.				
6. Liiketoiminnan muut kulut				
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	9 607,24	258 745,67	9 607,24	258 745,67
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	1 789 938,85	1 849 809,06	1 789 938,85	1 849 809,06
Kiinteistökulut	15 446 698,93	15 812 799,10	15 075 340,26	15 439 959,88
Kalusto- ja tarvikkekulut	8 325 382,07	8 044 953,64	8 325 382,07	8 044 953,64
Markkinointikulut	8 281 366,48	9 271 218,21	8 281 366,48	9 271 127,61
Muut toimintakulut	9 931 112,85	9 439 682,99	10 255 216,41	9 432 958,58
Yhteensä	43 784 106,42	44 677 208,67	43 736 851,31	44 297 554,44

Vuokratulot on esitetty omana eräänä tuloslaskelmassa.

7. Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastuspalkkiot	52 725,37	40 442,58	50 673,17	37 528,43
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	52 725,37	40 442,58	50 673,17	37 528,43

8. Rahoitustuotot ja kulut**Osuuspääoman korot ja****osinkotuotot pysyvien vastaavien sijoituksista**

Osuuspääoman korot omistusyhteisyrityksiltä	755 868,53	1 577 894,05	755 868,53	1 577 894,05
Osinkotuotot muilta	16 724,90	16 486,50	16 724,90	16 486,50
Osuuspääoman korot ja osinkotuotot pysyvien vastaavien sijoituksista yhteensä	772 593,43	1 594 380,55	772 593,43	1 594 380,55

Korkotuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista

Saman konsernin yrityksiltä			6 341,70	14 251,06
Muilta	0,00	13 291,24	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	13 291,24	6 341,70	14 251,06

Muut korko- ja rahoitustuotot

Muilta	900 385,57	246 479,92	940 700,80	246 462,47
Yhteensä	900 385,57	246 479,92	940 700,80	246 462,47

Korko- ja muut rahoitustuotot yht.

900 385,57	259 771,16	947 042,50	260 713,53
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

**Arvonalentumiset ja myyntitappiot pysyvien
vastaavien sijoituksista**

Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista	2 347,90		2 347,90	
	461 370,86	11 299,48	461 370,86	11 299,48
Arvonalentumiset yhteensä	463 718,76	11 299,48	463 718,76	11 299,48

Korko- ja muut rahoituskulut

Saman konsernin yrityksille				
Muulle	358 093,94	25 543,51	356 962,59	20 489,03
Korko- ja muut rahoituskulut yht.	358 093,94	25 543,51	356 962,59	20 489,03

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä

851 166,30	1 817 308,72	898 954,58	1 823 305,57
-------------------	---------------------	-------------------	---------------------

9. Tilinpäätössiirrot

Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)			3 885 290,44	-1 477 334,77
Yhteensä			3 885 290,44	-1 477 334,77

10. Tuloverot

Tuloverot tilikaudelta (+/-)	4 508 362,08	5 399 315,68	4 507 832,68	5 399 315,68
Tuloverot edelliseltä tilikaudelta (+/-)	-8 925,98	0,00	-8 925,98	0,00
Lasken. verovelan ja -saamisten muutos	793 256,82	-262 872,20		
Yhteensä	5 292 692,92	5 136 443,48	4 498 906,70	5 399 315,68

Laskennallinen verovelka

2 908 559,39	2 115 302,57
--------------	--------------

KONSERNI 2020	KONSERNI 2019	OK 2020	OK 2019
------------------	------------------	------------	------------

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

11. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Hankintameno 1.1.	59 219,72	27 242,18	59 219,72	27 242,18
Lisäykset	18 149,41	33 147,54	18 149,41	33 147,54
Vähennykset		-1 170,00	0,00	-1 170,00
Hankintameno 31.12.	77 369,13	59 219,72	77 369,13	59 219,72
Kertyneet poistot 01.01.	19 881,59	8 456,87	19 881,59	8 456,87
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		-1 170,00	0,00	-1 170,00
Tilikauden poisto	18 051,54	12 594,72	18 051,54	12 594,72
Kertyneet poistot 31.12.	37 933,13	19 881,59	37 933,13	19 881,59
Kirjanpitoarvo 31.12.	39 436,00	39 338,13	39 436,00	39 338,13

Liikearvo

Hankintameno 1.1.			1 775 176,78	1 775 176,78
Vähennykset				
Hankintameno 31.12.			1 775 176,78	1 775 176,78
Kertyneet poistot 01.01.			680 484,44	502 966,76
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot				
Tilikauden poisto			177 517,68	177 517,68
Kertyneet poistot 31.12.			858 002,12	680 484,44
Kirjanpitoarvo 31.12.			917 174,66	1 094 692,34

Muut aineettomat hyödykkeet

Hankintameno 1.1.	16 005 400,84	14 598 600,13	15 938 003,52	14 598 024,13
Lisäykset	16 604,56	66 821,32	16 604,56	0,00
Vähennykset	1 618 188,25	-50 000,00	1 618 188,25	-50 000,00
Siirrot erien välillä	0,00	1 389 979,39	0,00	1 389 979,39
Hankintameno 31.12.	17 640 193,65	16 005 400,84	17 572 796,33	15 938 003,52
Kertyneet poistot 01.01.	8 860 205,20	7 566 609,55	8 860 205,20	7 566 609,55
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	-50 000,00	0,00	-50 000,00
Tilikauden poisto	1 432 129,82	1 343 595,65	1 432 129,82	1 343 595,65
Kertyneet poistot 31.12.	10 292 335,02	8 860 205,20	10 292 335,02	8 860 205,20
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 347 858,63	7 145 195,64	7 280 461,31	7 077 798,32
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	7 387 294,63	7 184 533,77	8 237 071,97	8 211 828,79

	KONSERNI 2020	KONSERNI 2019	OK 2020	OK 2019
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Omistuskiinteistöt				
Hankintameno 1.1.	18 558 354,61	18 282 397,21	15 885 035,63	15 566 526,68
Lisäykset	4 457 165,87	415 368,48	3 994 579,49	415 368,48
Vähennykset	-115 581,00	-139 411,08	-115 581,00	-96 859,53
Siirrot erien välillä	75 039,83		75 039,83	
Hankintameno 31.12.	22 974 979,31	18 558 354,61	19 839 073,95	15 885 035,63
Kirjanpitoarvo 31.12.	22 974 979,31	18 558 354,61	19 839 073,95	15 885 035,63
Kiinteistöjen liittymismaksut				
Hankintameno 1.1.	406 163,00	430 432,77	401 646,31	401 646,31
Fuusioissa siirtyneet			4 516,69	
Lisäykset	466 960,00		466 960,00	
Vähennykset	-23371,65	-24269,77	-23371,65	
Hankintameno 31.12.	849 751,35	406 163,00	849 751,35	401 646,31
Kirjanpitoarvo 31.12.	849 751,35	406 163,00	849 751,35	401 646,31
Maa- ja vesialueet yhteensä	23 824 730,66	18 964 517,61	20 688 825,30	16 286 681,94
Rakennukset ja rakennelmat				
Omistusrakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	232 530 528,75	230 802 921,96	218 334 266,78	216 606 659,99
Fuusioissa siirtyneet			58 906,41	
Lisäykset	3 406 353,77	219 731,50	3 182 632,93	219 731,50
Vähennykset	-8 184 007,01	-1 086 800,74	-8 184 007,01	-1 086 800,74
Siirrot erien välillä	22 042 887,88	2 594 676,03	22 042 887,88	2 594 676,03
Hankintameno 31.12.	249 795 763,39	232 530 528,75	235 434 686,99	218 334 266,78
Kertyneet poistot 1.1.	112 745 609,98	103 883 790,33	105 743 489,76	97 314 659,87
Fuusioissa siirtyneet			20 617,24	
Vähennysten kertyneet poistot	-7 520 493,03	-629 438,78	-7 519 403,62	-629 438,78
Tilikauden poistot	9 473 079,98	9 491 258,43	9 003 909,49	9 058 268,67
Kertyneet poistot 31.12.	114 698 196,93	112 745 609,98	107 248 612,87	105 743 489,76
Kirjanpitoarvo 31.12.	135 097 566,46	119 784 918,77	128 186 074,12	112 590 777,02
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	49 371 626,88	44 077 425,75	49 195 396,45	43 901 195,32
Lisäykset	4 264 560,68	3 729 564,59	4 264 560,68	3 729 564,59
Vähennykset	-1 173 073,91	-534 276,33	-1 173 073,91	-534 276,33
Siirrot erien välillä	6 603 115,51	2 098 912,87	6 603 115,51	2 098 912,87
Hankintameno 31.12.	59 066 229,16	49 371 626,88	58 889 998,73	49 195 396,45
Kertyneet poistot 01.01.	33 317 252,59	28 267 705,38	33 275 915,17	28 231 200,69
Vähennysten kertyneet poistot	-1 062 303,23	-493 870,78	-1 062 303,23	-493 870,78
Siirrot erien välillä			-1 089,41	
Tilikauden poistot	5 754 621,17	5 543 417,99	5 752 086,03	5 538 585,26
Kertyneet poistot 31.12.	38 009 570,53	33 317 252,59	37 964 608,56	33 275 915,17
Kirjanpitoarvo 31.12.	21 056 658,63	16 054 374,29	20 925 390,17	15 919 481,28

	KONSERNI 2020	KONSERNI 2019	OK 2020	OK 2019
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	343 975,38	343 975,38	343 975,38	343 975,38
Lisäykset	-79 976,55		-79 976,55	
Hankintameno 31.12.	263 998,83	343 975,38	263 998,83	343 975,38
Kertyneet poistot 01.01.	219 869,34	193 061,90	219 869,34	193 061,90
Vähennysten kertyneet poistot	-66 647,12		-66 647,12	
Tilikauden poisto	24 824,14	26 807,44	24 824,14	26 807,44
Kertyneet poistot 31.12.	178 046,36	219 869,34	178 046,36	219 869,34
Kirjanpitoarvo 31.12.	85 952,47	124 106,04	85 952,47	124 106,04
Aineellisten hyödykkeiden ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	3 086 682,95	3 319 638,7	3 086 682,95	3 319 638,7
Lisäykset	29 938 951,83	8 838 287,37	29 938 951,83	8 838 287,37
Vähennykset	-18 860,63		-18 860,63	
Siirrot erien välillä	-30 339 231,47	-6 083 568,29	-30 339 231,47	-6 083 568,29
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 667 542,68	3 086 682,95	2 667 542,68	3 086 682,95
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	182 732 450,90	158 014 599,66	172 553 784,74	148 007 729,23
12. Sijoitukset				
Osakkeet saman konsernin yrityksissä				
Hankintameno 1.1.			4 350 884,80	4 350 884,80
Lisäykset			416 839,02	
Vähennykset			-371 343,99	
Hankintameno 31.12.			4 396 379,83	4 350 884,80
yhteensä			4 396 379,83	4 350 884,80
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Määrä 1.1.			145 900,31	155 433,53
Lisäykset			124 542,49	
Vähennykset			-69 606,16	-9 533,22
Määrä 31.12.			200 836,64	145 900,31
Kirjanpitoarvo 31.12.			200 836,64	145 900,31
Saamiset saman konsernin yrityksiltä yhteensä			200 836,64	145 900,31

	KONSERNI 2020	KONSERNI 2019	OK 2020	OK 2019
Osakkeet omistusyhteisyrityksissä				
Hankintameno 1.1.	28 264 634,04	25 473 185,28	28 703 633,47	25 647 133,47
Lisäykset	1 829 500,00	3 056 500,00	1 829 500,00	3 056 500,00
Vähennykset	-429 712,68	-265 051,24		
Hankintameno 31.12.	29 664 421,36	28 264 634,04	30 533 133,47	28 703 633,47
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	120 153,45	120 153,45	120 153,45	120 153,45
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	120 153,45	120 153,45	120 153,45	120 153,45
Kirjanpitoarvo 31.12.	29 544 267,91	28 144 480,59	30 412 980,02	28 583 480,02
Osuudet omistusyhteisyrityksissä yhteensä	29 544 267,91	28 144 480,59	30 412 980,02	28 583 480,02
Muut osakkeet ja osuudet				
Hankintameno 1.1.	1 495 151,90	1 495 151,90	1 495 151,90	1 495 151,90
Vähennykset	-8 300,00	0,00	-8 300,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 486 851,90	1 495 151,90	1 486 851,90	1 495 151,90
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	271 371,21	271 371,21	271 371,21	271 371,21
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	271 371,21	271 371,21	271 371,21	271 371,21
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 215 480,69	1 223 780,69	1 215 480,69	1 223 780,69
Muut saamiset muilta				
Hankintameno 1.1.	214 708,48	202 206,08	214 708,48	202 206,08
Lisäykset	248 645,35	12 502,40	248 645,35	12 502,40
Hankintameno 31.12.	463 353,83	214 708,48	463 353,83	214 708,48
Muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Hankintameno 1.1.	0,00	7 500 000,00	0,00	7 500 000,00
Vähennykset	0,00	-7 500 000,00	0,00	-7 500 000,00
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	463 353,83	214 708,48	463 353,83	214 708,48
Sijoitukset yhteensä	31 223 102,43	29 582 969,76	36 689 031,01	34 518 754,30

13. OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

KONSERNIYRITYKSET

	Kotipaikka	Omistus- osuus-%	Osakkeiden määrä	Nimellisarvo euro	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Oma pääoma 31.12.2020	Tilikauden tulos
Kiinteistö Oy Iisalmen Savonkatu 20	Iisalmi	67,3	1 010,00	75 000,00	1 805 928,51	1 210 567,99	11 551,71
Kiinteistö Oy Mansikki	Kiuruvesi	56,2	50 061,00	500 610,00	508 619,76	620 196,29	-3 982,28
Kiinteistö Oy Riistaveden Liikekeskus	Kuopio	70,2	3 901,00	7 802,00	302 940,00	709 710,04	11,59
Kiinteistö Oy Kuopion Pyöröntori	Kuopio	57,1	1 680,00	1 755,18	1 778 891,56	3 314 412,00	-3 229,98
KONSERNIYRITYSOSAKKEET YHT.			56 652	585 167,18	4 396 379,83	5 854 886,32	4 351,04

OMISTUSYHTEYSYRITYKSET

Osakkuusyrietykset	Kotipaikka	Omistus- osuus-%	Osakkeiden määrä	Nimellisarvo euro	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Oma pääoma 31.12.2020	Tilikauden tulos
TAHKOcom OY	Nilsia	50	50	4 204,70	1 524 000,00		
Kiinteistö Oy Puijonlaakson Palvelukeskus	Kuopio	36,4	3 176	292,25	2 550 000,00		
Kiinteistö Oy Tahko Twinhills 212	Nilsia	20,0	20	1 600,00	607 162,06		
Kiinteistö Oy Kuopion Tukukartano	Kuopio	20,4	611	2 055,26	642 600,00		
Kiinteistö Oy Nilsian Tahkotuvat	Nilsia	50,0	239	4 780,00	262 326,17	508 411,51	61,44
Tahkon Silta Oy	Nilsia	20,0	600	600,00	600,00		
Kiinteistö Oy Varkauden Talo	Varkaus	35,72	26 790	45 057,55	161 275,08		
Asunto Oy Varkauden Wihtori	Varkaus	21,31	4 329	3 640,43	170 878,93		
Osakkuusyrietykset yhteensä			35 815	62 230	5 918 842,24	508 411,51	61,44
Muut omistusyhteisyrietykset							
S-pankki Oy	Helsinki	2,2	144899		5 471 775,78		
S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy	Helsinki	5,8	9205		6 893 862,00		
S-Voima Oy	Helsinki	4,7	445		973 000,00		
Sok osuudet	Helsinki	5,95	21700		11 155 500,00		
Muut omistusyhteisyrietykset yhteensä			176249		24 494 137,78		
Omistusyhteisyrietykset yhteensä					30 412 980,02		
Omistusyhteisyrietysten arvo konsernissa					29 544 267,91		

14. Vaihto-omaisuus	KONSERNI	KONSERNI	OK	OK
	2020	2019	2020	2019
Tavarat	25 703 327,25	24 748 514,47	25 703 327,25	24 748 514,47
Yhteensä	25 703 327,25	24 748 514,47	25 703 327,25	24 748 514,47
15. Laskennalliset verosaamiset				
Jaksotuseroista johtuvat	68 099,94	68 099,94		
Yhteensä	68 099,94	68 099,94		
16. Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	4 226 838,03	5 292 181,39	4 185 853,03	5 279 815,09
Vuokrasaamiset	25 551,69	60 916,61	25 551,69	60 916,61
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Siirtosaamiset	0,00	0,00	18 838,18	-18 191,88
Yhteensä	0,00	0,00	18 838,18	-18 191,88
Saamiset omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	1 946 587,82	2 300 595,73	1 946 587,82	2 300 595,73
Siirtosaamiset	3 689 544,77	1 474 583,11	3 689 544,77	1 474 583,11
Yhteensä	5 636 132,59	3 775 178,84	5 636 132,59	3 775 178,84
Muut saamiset	237 192,59	206 972,92	230 531,06	168 063,74
Siirtosaamiset	619 370,64	988 828,11	618 288,36	988 120,89
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	10 745 085,54	10 324 077,87	10 715 194,91	10 253 903,29
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
Vuosialennukset ja markkinointihyvitykset	594 933,14	1 203 904,81	593 850,86	960 967,62
Henkilöstökulut	24 437,50	861,62	24 437,50	861,62
Rahoituserät	0,00	26 291,65	0,00	26 291,65
Muut		1 232 353,14	0,00	0,00
Siirtosaamiset yhteensä	619 370,64	2 463 411,22	618 288,36	988 120,89
17. Rahoitusarvopaperit				
Muut osakkeet ja osuudet	59 756 914,07	73 771 039,82	59 756 914,07	73 771 039,82
Muut arvopaperit muilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	59 756 914,07	73 771 039,82	59 756 914,07	73 771 039,82
TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT				
18. Oma pääoma				
Osuuspääoma 1.1.	10 772 686,82	10 772 686,82	10 772 686,82	10 772 686,82
Osuuspääoma 31.12.	10 772 686,82	10 772 686,82	10 772 686,82	10 772 686,82
Vararahasto 1.1.	27 936 167,87	25 873 167,87	27 936 167,87	25 873 167,87
Lisäys	2 258 000,00	2 063 000,00	2 258 000,00	2 063 000,00
Vararahasto 31.12.	30 194 167,87	27 936 167,87	30 194 167,87	27 936 167,87
Osuusmaksurahasto 1.1	978 098,22	791 813,18	978 114,17	761 813,18
Lisäys	210 148,67	186 285,04	210 148,67	216 300,99
Osuusmaksurahasto 31.12.	1 188 246,89	978 098,22	1 188 262,84	978 114,17
Suorittamatta olevat osuusmaksut	148 049,66	183 800,99	148 049,66	183 800,99

	KONSERNI 2020	KONSERNI 2019	OK 2020	OK 2019
Edellisten tilikausien ylijäämä/tappio 1.1.	235 174 186,69	232 169 436,20	222 766 004,93	218 012 353,26
Ylijäämän palautus	-16 409 023,61	-15 766 669,44	-16 409 023,61	-15 766 669,44
Siirto vararahastoon	-2 258 000,00	-2 063 000,00	-2 258 000,00	-2 063 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/tappio 31.12.	216 507 163,08	214 339 766,76	204 098 981,32	200 182 683,82
Tilikauden ylijäämä/tappio	20 844 735,52	20 834 419,93	18 118 442,44	22 583 321,11
	237 351 898,60	235 174 186,69	222 217 423,76	222 766 004,93
Oma pääoma yhteensä	279 507 000,18	274 861 139,60	264 372 541,29	262 452 973,79
Tilinpäätössiirtojen kertymästä omaan pääomaan merkitty osuus	13 066 535,87	9 958 303,52		
Laskelma voitonjakokelpoisesta ylijäämästä 31.12.				
Edellisten tilikausien ylijäämä/tappio			204 098 981,32	200 182 683,82
Osuusmaksurahasto			1 188 262,84	978 114,17
Tilikauden ylijäämä/tappio			18 118 442,44	22 583 321,11
Pakollinen vararahastosiiro			-1 811 844,24	-2 258 332,11
Valtiolta saatu hyvitys asiakastilojen suljettuina pitämisestä rajoituskautella 4.4.-31.5.2020 (laki 403/2020, 5§)			-383 032,85	
Valtiolta saatu uudelleentyöllistämisen tuki (laki 403/2020, 3§)			-352 000,00	
Yhteensä			220 858 809,51	221 485 786,99

Ravitsemissyriytysten uudelleentyöllistämisen tukemista ja toiminnan rajoitusten hyvittämistä koskevan lain mukaisen toteumaperusteisen rajoituksen toteutuminen:

Osuuskauppa PeeÄssä ravintolan asiakastilat ovat olleet suljettuina lakimääräisenä rajoituskautena 4.4.-31.5.2020. Osuuskauppa on saanut Suomen valtiolta hyvitystä rajoituskautelta 735.032,85 euroa, joka on merkitty tilikauden tuloslaskelmassa liikevaihtoon 383.032,85 euroa ja liiketoiminnan muihin tuottoihin 352.000 euroa. Osuuskaupan ravintolatoimialan tappio rajoituskautelta oli 1.781.075,01 euroa, kun vertailukaudelta tammi-helmikuu 2020 tappio oli 84.193,71 euroa. Tulos on siten pienentynyt 1.696.882,30 eurolla. Tappio rajoituskautelta ja voitto vertailukaudelta on määritelty soveltaen tilinpäätöksen laadinnassa noudatettavia periaatteita.

19. Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Aineettomien oikeuksien poistoero			8 508,69	6 987,71
Muut aineettomat hyödykkeet			1 095 201,95	1 022 972,17
Rakennukset ja rakennelmat			11 943 991,30	11 913 986,86
Koneet ja kalustot			3 205 283,77	-581 779,38
Osakkeet			63 331,89	63 331,89
Muiden aineellisten hyödykkeiden poistoero			11 167,24	16 695,15
Yhteensä			16 327 484,84	12 442 194,40

20. Pitkäaikainen vieras pääoma

Korottomat muut pitkäaikaiset velat	51 588,08	12 950,00	51 588,08	12 950,00
Yhteensä		12 950,00	51 588,08	12 950,00
Laskennallinen verovelka				
Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	2 908 559,39	2 115 302,57		
Yhteensä	2 908 559,39	2 115 302,57		

21. Lyhytaikainen vieras pääoma

Velat saman konsernin yrityksille

Saadut ennakot	57 712,95	195 446,84	57 199,03	188 809,32
Ostovelat	6 481 035,22	6 171 619,56	6 458 426,03	6 150 037,66

Velat saman konsernin yrityksille

Ostovelat			9 127,66	9 376,31
Yhteensä			9 127,66	9 376,31

	KONSERNI 2020	KONSERNI 2019	OK 2020	OK 2019
Velat omistusyhteisyrityksille				
Ostovelat	32 951 782,05	25 055 910,55	32 951 782,05	25 055 910,55
Siirtovelat	26 161,27	23 554,34	26 161,27	23 554,34
Yhteensä	32 977 943,32	25 079 464,89	32 977 943,32	25 079 464,89
Muut lyhytaikaiset velat muille	3 329 001,42	4 101 982,23	3 316 239,11	4 100 068,56
Lyhytaikaiset siirtovelat muille	16 106 248,29	16 818 684,73	16 093 907,64	16 799 397,28
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	58 951 941,20	52 367 198,25	58 912 842,79	52 327 154,02
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
Bonukset	1 944 303,26	1 819 058,90	1 944 303,26	1 819 058,90
Henkilöstökulut	13 649 027,44	14 079 307,60	13 649 027,44	14 079 307,60
Verot	104 854,74	750 278,36	104 854,74	750 278,36
Muut	392 062,85	170 039,87	395 722,20	150 752,42
Siirtovelat yhteensä	16 090 248,29	16 818 684,73	16 093 907,64	16 799 397,28

LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENISTÄ

22a. Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	1250	1198	1250	1198
22b. Henkilöstön lukumäärä keskimäärin ryhmittäin				
Päivittäis- ja käyttötavarakauppa	855	797	855	797
Hotelli- ja ravintolatoiminta	251	253	251	253
Liikenneasemat	107	111	107	111
Muut	37	37	37	37
22c. Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten palkkiot				
Hallitus	68 460,00	62 715,00	68 460,00	62 715,00
Hallintoneuvosto	72 440,00	73 805,00	72 440,00	73 805,00

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

23. Annetut vakuudet

Vuokravakuudet

Pantit	86 392,00	81 092,00	86 392,00	81 092,00
Yhteensä	86 392,00	81 092,00	86 392,00	81 092,00

Muiden puolesta annetut vakuudet:

Osuuskaupalla on täytetäkausvastuu S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy:n nostamiin lainoihin, ensisijaisen vakuuden ollessa yhtiön reaaliomaisuus. Yhtiön osakkaat (pl. SOK) ovat antaneet yhtiön nykyisistä ja uusista lainoista täytetäkauksina takaussitoumuksen maksimissaan 524,5 miljoonan euron summalle. Osakkaiden (pl.SOK) osuus täytetäkausvastuun kokonaissummasta määräytyy samassa suhteessa kuin osakkaat (pl.SOK) ovat omistaneet SOK:n osuuksia yhtiön perustamishetkellä. Osuuskauppa PeeÄssän täytetäkausvastuu em. summasta on enintään 30,4 miljoonaa euroa. Ensisijaisen vakuuden arvon oletetaan kattavan nostetun lainamäärän.

Edellä mainitun täytetäkausvastuuseen sisältyvän nostetun päävelan jäljellä oleva kokonaismäärä 31.12.2020 oli 444,5 miljoonaa euroa, josta Osuuskauppa PeeÄssän täytetäkausvastuu on 25,8 miljoonaa euroa.

Kiinnitysten yhteismäärä

Omassa hallussa olevat kiinnitykset	34 636 108,97	32 197 384,00	32 188 836,97	29 750 112,00
Yhteensä	34 636 108,97	32 197 384,00	32 188 836,97	29 750 112,00

	KONSERNI 2020	KONSERNI 2019	OK 2020	OK 2019
24. Vastuositoumukset				
Leasingvastuut: (sis alv)				
-Seuraavana vuonna maksettavat	2 276,44	5 657,75	2 276,44	5 657,75
-Yli vuoden kuluttua maksettavat	2 967,97	1 733,52	2 967,97	1 733,52
Yhteensä	5 244,41	7 391,27	5 244,41	7 391,27
Toimitilojen vuokravastuut				
-Seuraavana vuonna maksettavat	1 272 618,78	1 450 429,42	1 272 618,78	1 406 385,14
-Yli vuoden kuluttua maksettavat	6 431 053,96	6 605 614,24	6 431 053,96	5 973 873,04
Yhteensä	7 703 672,74	8 056 043,66	7 703 672,74	7 380 258,18

Kiinteistöinvestointien tarkistusvastuu

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan vuosina 2012-2020 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Viimeinen tarkistusvuosi on 2029. Vastuun enimmäismäärä on 10.379.601,11 euroa (ed.v. 7.115.851,52 euroa).

Muut vastuositoumukset

Osakassopimuksen mukaiset sitoumukset vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista:

Osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaisesti Osuuskauppa PeeÄssä:n vastuu S-Voima Oy:n kustannuksista sisältäen myös lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot määräytyy markkinasähkön osalta osakkaan käyttämän energian mukaan, tuuli-voiman ja ydin-voiman (ydinvoiman jatkoraioittamisesta on luovuttu 2012) osalta osakkaan omistamien osakesarjojen suhteessa ja aurinkosähkön osalta osakkaan hallitsemille kiinteistöille rakennettujen aurinkovoimaloiden perusteella.

S-Voima Oy:n osakkaat ovat lisäksi sopineet keskinäisestä velvollisuudesta rahoittaa yhtiön sijoituksia tuuli-voiman tuotantoyhtiöihin omanpääomaneitoisesti, jolloin vastuu lähtökohtaisesti jakaantuu osakesarjoittain osakeomistuksen suhteessa. Osuuskauppa PeeÄssä:n tilinpäätöshetken mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu omanpääomaneitoisen rahoituksen osuudesta on arviolta yhteensä 0,33 miljoonaa euroa

Osuuskauppa PeeÄssä ei ole merkinnyt S-Voima Oy:n ydinvoimalla tuotetun sähkön hankintaan liittyviä osakkeita eikä osuuskauppa myöskään ole mukana S-Voiman kautta aurinkovoimaloiden rakentamisessa.

OK PEEÄSSÄ KONSERNIN TUNNUSLUVUT

Tunnusluvut 2014-2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihto me	546,2	534,0	547,1	559,2	580,4	596,8	597,7
Liikeylijäämä							
-Me	19,7	17,4	21,9	23,7	23,7	24,4	25,7
-%:a liikevaihdosta	3,6	3,2	3,9	4,2	4,1	4,1	4,3
Ylijäämä/tappio ennen satunnaiseriä ja veroja							
Me	20,0	17,5	22,2	23,8	25,4	25,9	26,1
-%:a liikevaihdosta	3,7	3,3	4,1	4,3	4,4	4,3	4,4
Oman pääoman tuotto- %	7,7	6,1	7,4	7,5	7,7	7,6	7,4
Sijoitetun pääoman tuotto-%	9,2	7,7	9,3	9,4	9,6	9,5	9,6
Omavaraisuusaste, %	83,8	83,7	83,5	81,2	83,3	83,6	82,0
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen -Me	24,3	16,9	8,1	20,6	19,5	16,3	44,7
- % liikevaihdosta	4,4	3,2	1,5	3,7	3,3	2,7	7,5
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	1160	1117	1125	1089	1120	1198	1250

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto-%=	$\frac{(\text{tulos ennen satunnaiseriä} - \text{tilikauden verot}) * 100}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskim)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto-%=	$\frac{(\text{tulos ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}) * 100}{\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat} - \text{pakolliset varaukset (keskim.)}}$
Omavaraisuusaste, % =	$\frac{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} * 100$
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen =	Käyttöomaisuusinvestoinneista suoritettu määrä
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä =	Laskettu maksettujen työtuntien perusteella, työtunnit muutettu kokoaikaisiksi työsuhteiksi

Osuuskauppa PeeÄssä

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ JA OMA PÄÄOMA

Osuuskaupan jakokelpoinen ylijäämä on 220.858.809,51 euroa.

Osuuskunnan taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Osuuskunnan maksuvalmius on hyvä, eikä alla ehdotettu tilikauden ylijäämän jako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan osuuskunnan maksukykyä

Hallitus ehdottaa, että tilikauden 2020 ylijäämä 18.118.442,44 euroa käytetään seuraavasti:

- siirretään sääntöjen 25 § mukaisesti vararahastoon 1.812.000€
- maksetaan ylijäämän palautuksena arviolta 14.441.000,00 €, mikä on 3,0 % Osuuskauppa PeeÄssästä tehtyjen Osuuskauppa PeeÄssä S-etukortilla rekisteröityjen bonusostojen määrästä
- jätetään loppuosa edellisten tilikausien ylijäämätilille 1.865.442,44.

Kuopiossa 22. päivänä helmikuuta 2021

Tapio Kankaanpää

Arto Herranen

Antti Kettunen

Johanna Lehtonen

Lauri Keränen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuopiossa 22.päivänä helmikuuta 2021

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Seija Komulainen
KHT

LUETTELO KIRJANPIDOISTA JA AINEISTOISTA

Kirjanpidon osa	To-site-laji	Tositelajin nimi	Kirjanpitojärjestelmien keskinäiset yhteydet	Miten ja missä säilytetään
Tilinpäätös ja toimintakertomus			Tilinpäätöksessä on esitetty kirjanpitolain edellyttämä toimintakertomus, tilinpäätös sekä luettelo kirjanpidosta ja aineistoista.	Sidottuna kirjana Osuuskauppa PeeÄssän arkistossa, käytösioitteessa Savilahdentie 10, 70700 KUOPIO
Tase-erittelyt			Pääkirjanpidon mukaiset tase-erittelyt	Erikseen sidottuna kirjana Osuuskauppa PeeÄssän arkistossa, käytösioitteessa Savilahdentie 10, 70700 KUOPIO
Tilikohtainen tulos- ja taselaskelma			Pääkirjanpidon mukainen tulos- ja taselaskelma.	S-ryhmän sähköisessä arkistointijärjestelmässä OnDemandissa. Kaikki Ondemandiin arkistoitavat aineistot on nähtävissä järjestelmästä selaimella.
Tililuettelo			Pääkirjanpidon mukainen tililuettelo.	S-ryhmän sähköisessä arkistointijärjestelmässä OnDemandissa.
Pääkirjanpito			Pääkirjanpitoon kootaan yhteenveto esijärjestelmien tapahtumista.	S-ryhmän sähköisessä arkistointijärjestelmässä OnDemandissa.
Käyttöomaisuuskirjanpito			Käyttöomaisuuteen kirjataan Talja SAP:ssa sekä liittymien kautta että manuaalisesti tapahtumia.	S-ryhmän sähköisessä arkistointijärjestelmässä OnDemandissa.
	KN	KOM migraatio		
	AA	Käyttöom.kirjaus		
	AF	Poistokirjaukset		
Palkkakirjanpito			Palkkakirjanpitoon kirjataan Talja SAP:ssa sekä liittymien kautta että manuaalisesti tapahtumia.	S-ryhmän sähköisessä arkistointijärjestelmässä OnDemandissa.
	UG	Palkat Fenixistä		
Ostoeskontra			Ostoeskontraan kirjataan Talja SAP:ssa sekä liittymien kautta että manuaalisesti tapahtumia.	S-ryhmän sähköisessä arkistointijärjestelmässä OnDemandissa.
	KG	Toimittajat - hyvät.		
	KZ	Ostoesk maksut		
	O1	Coupa jaksotuskirjau		
	O2	Coupa jaks.kirj. per		
	OC	Ostolaskut Coupa		
	OJ	IP Jaks.kirj. peruut		
	OK	Hahtela-ostolaskut		
	OL	AOP-tapahtumavel		
	OP	AOP/bonus valv.las t		
	OR	SOK:n lahjak.t AOK		
	OS	AOP/jäsenh valvontal		
	OU	IP Jaksotuskirjaus		
	OV	Tavaralaskut IP		
	OX	Kululaskut IP		
	OZ	Kom ulk lask IP		
Myyntireskontra			Myyntireskontraan kirjataan Talja SAP:ssa sekä liittymien kautta että manuaalisesti tapahtumia.	S-ryhmän sähköisessä arkistointijärjestelmässä OnDemandissa.
	DA	Asiakastosite		
	DG	Hyvitysmyyntilaskut		
	DR	Myyntilaskut		
	DZ	Myyntiresk suoritus		
	N2	Lahko		
	N3	AOP/jäsenhall.valv I		
	N6	Massi valv.laskut		
	NE	AOP/bonus valv.l.		
	NF	Mura-luottokT valv I		
	ZJ	Viitesuoritukset		
	ZK	Luottotappiot		
	ZT	Myyntiresk tos per		
Kirjanpito			Pääkirjanpitoon kirjataan Talja SAP:ssa sekä liittymien kautta että manuaalisesti tapahtumia.	S-ryhmän sähköisessä arkistointijärjestelmässä OnDemandissa.
	AB	Tasaukset		
	MM	Martti		
	S1	Muistiotosit. muut 1		
	S2	Muistiotosit. muut 2		

	S3	Muistiotosit. muut 3		
	S5	Muistiotosit. muut 5		
	S6	Muistiotosit. muut 6		
	S7	Muistiotosit. muut 7		
	S9	Muistiotos.kons.kump		
	SA	Muistiotositteet		
	SC	Kirjapidon jaksotus		
	SK	Kassatosite		
	U5	Massi kpitotap		
	U8	Hahtela sis. kirjau		
	UA	Ravintolaostot kater		
	UB	S-Business ale. jako		
	UC	Bonukset ja agribonu		
	UF	MURA-myyntiin tiityk		
	UT	Matu-hyvitykset toim		
	UX	AOP Jäsenhall vien		
	VR	Sijoituskirjaus		
	VS	Sijoitusarvostus		
	ZA	Sis.muistiotositteet		
	ZB	Autom kk kirjaukset		
	ZF	Tiliote kirjaus		
	ZO	Kpito tos peruutus		
	ZV	Basware tiliote		
	ZZ	Tiliotekirj.kirjanpi		
Laskutus			Laskutukseen kirjataan Talja SAP:ssa sekä liittymien kautta että manuaalisesti tapahtumia.	S-ryhmän sähköisessä arkistointijärjestelmässä OnDemandissa.
	Z1	Hahtela, vuokralask		
	Z2	Hahtela, vakuuslask		
	Z6	Sopimuslaskut		
	Z7	Muut laskut 2		
	ZL	Muut laskut		
	Z7	Muut laskut 2		
	Z9	Aico, maksuääräykse		
	ZM	Laskutus tos per		
Liitetietositteet	LT	Liitetietositteet	Tilinpäätöksen liitetietojen erittelyt ja taustalaskelmat.	Sähköisesti yhtiön arkistossa.

Tilintarkastuskertomus

Osuuskauppa PeeÄssän edustajiston kokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emo-osuuskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Osuuskauppa PeeÄssän (y-tunnus 0864235-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emo-osuuskunnan taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emo-osuuskunnasta ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emo-osuuskunnan ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emo-osuuskunta tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonamme.

Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emo-osuuskunnan tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpöytäkirjojen arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emo-osuuskunnan tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emo-osuuskunta tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lakiin perustuvat lausunnot

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto seikoista, joita Laki ravitsemisyriyten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä (3:7.7 §) edellyttää. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat siitä, että yhtiön tilinpäätöksessä on annettu tarpeellinen liitetieto sen todentamiseksi, että lain 3:7.6 §:ssä säädetty toteumaperusteinen rajoitus toteutuu. Lausuntonamme esitämme, että toteumaperusteinen rajoitus toteutuu, kuten tilinpäätöksen liitetiedossa numero 18 on esitetty.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman ylijäämän käyttämisestä on osuuskuntalain ja osuuskunnan sääntöjen mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emo-osuuskunnan hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Kuopiossa 22.2.2021

PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastusyhteisö

Seija Komulainen
KHT

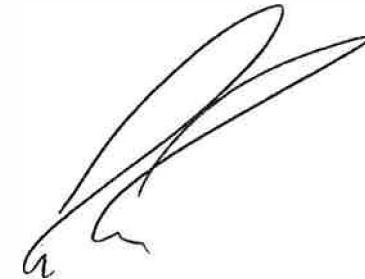
HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvosto on tarkastanut tilinpäätöksen vuodelta 2020 ja siihen liittyvän hallituksen toimintakertomuksen sekä tutustunut tilintarkastajien niistä antamaan kertomukseen.

Hallintoneuvosto jättää asiakirjat osuuskunnan sääntöjen 17 §:n mukaisesti edustajiston kokouksen käsiteltäväksi ehdottaen, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja hallituksen esitys ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Kuopio 16. maaliskuuta 2021

Mervi Vidgren
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

Ville Puustinen
hallintoneuvoston
sihteeri